

HET SUCCES VAN HET FRANSE NOTARIAAT

Ik heb ongeveer tien keer het jaarlijkse Franse notariscongres bezocht en mij steeds verbaasd over het grote succes dat het notariaat heeft en behoudt. Tijdens het 108e congres in Montpellier heb ik daarover enkele personen gesproken, waaronder de president van de Conseil Supérieur, Benoît Renaud. Alles valt eigenlijk in enkele woorden samen te vatten: het gaat om de voortdurende optimale relatie met het kabinet en om de dienende taak die het notariaat voor het algemeen belang en de samenleving uitoefent. Dat gebeurt op een zo duidelijke en nadrukkelijke manier dat de Fransen voor een advies primair een notaris bezoeken. Ik noem daarvan enkele voorbeelden.

De francophonie is reeds lang op zijn retour, maar dat neemt niet weg dat de Franse wens om invloed uit te oefenen ook op andere wijzen gestalte kan krijgen. Een daarvan is het bieden van hulp aan landen met een verouderd of gebrek-kig rechtssysteem. Het notariaat doet hier aan mee door tientallen notarissen af te vaardigen naar landen in Afrika, Azië, het Midden-Oosten, Oost-Europa en elders. Men biedt de eigen wetten aan met inbegrip van de jurisprudentie en adviseert daarover. Bijvoorbeeld China heeft zeer veel overgenomen en dat legt de Franse economie geen windeieren.

Het jaarlijkse congres is ook een voorbeeld. Een grote groep notarissen en professoren bereidt zich twee jaar voor op een maatschappelijk onderwerp, fileert dit

in een dik boek, peilt binnen de beroepsgroep de praktijkervaringen- en wensen en behandelt het in vier zittingen tijdens het congres. Dit neemt steevast voorstellen tot wetswijzigingen aan die bijna allemaal worden ingevoerd. Een goede PR leidt ertoe dat alle kranten en tv-journaals er uitgebreid verslag van doen.

Men trekt zich dus nadrukkelijk het algemeen belang aan. Dat komt ook tot uitdrukking in de landelijke dekking die het notariaat verzorgt. Dit betekent dat er in dunbevolkte gebieden verlieslatende kantoren worden opgericht die door de Conseil Supérieur worden gesubsidieerd. Zo is er overal wel een notaris in de buurt.

Voor wat hoort wat, en dat betekent dat de overheid steeds een serieus oor heeft voor de wensen van de notarissen, zoals uitbreiding van hun taken. Zo kan een PACS (het Franse samenlevingscontract) sinds kort niet meer alleen bij de griffier van het kantongerecht worden geregistreerd, maar ook bij een notaris. Bij hem kan ook een kind worden erkend en Fransen kunnen kiezen voor een notaris als toezichthouder bij een curatele, bij levenstestamenten en soortgelijke situaties. Dit als alternatief voor de vaak overbelaste kantonrechters.

Waar bij ons de optiek is om te knabbelen aan de verplichte tussenkomst van de notaris, geldt in Frankrijk het omgekeerde: hoe kan de notaris een grotere bijdrage leveren aan de rechtszekerheid. Overigens hebben met name rechtse

kabinetten geregeld voorgesteld om (zoals bij ons) de tarieven vrij te maken – en dat zal ook in de toekomst worden overwogen – maar daarvan is het tot nu toe niet gekomen.

Ten slotte moet de ondernemingsgeest van het notariaat niet worden onderschat. Iedere notaris spreekt bijvoorbeeld geregeld een cliënt voor wie een levens- of pensioenverzekering nuttig zou zijn. Zelf kan hij daarvoor natuurlijk niet als tussenpersoon optreden, maar men heeft daarvoor een oplossing gevonden. De Conseil Supérieur heeft namelijk een aparte verzekeraar opgericht, UNOFI, waarop de notaris de cliënt wijst. Bij deze UNOFI worden veel polissen afgesloten. Mijn vraag waar de winsten van UNOFI heen gaan werd niet beantwoord, maar wel was duidelijk dat de Conseil Supérieur een belangrijke stem in de bestemming daarvan heeft.

Het is interessant om te zien hoe het Franse notariaat zichzelf in de lucht houdt en zijn problemen behandelt met een bloeiend bestaan als resultaat. 🇫🇷

Ton Steinz – Steinz & Dijkstra Advocaten
www.stein-z-dijkstra.nl
steinz@stein-z-dijkstra.nl